

**«КЛИНИКАЛЫҚ ПСИХОЛОГИЯ НЕГІЗДЕРІ»
ҚОСЫМША (MINOR) БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ**

Кімге арналған: «Клиникалық психология негіздері» (Minor) бағдарламасы Major барлық білім беру бағдарламаларының студенттеріне арналған.

Өзектілігі: Қазіргі кезде клиникалық психология дүние жүзіндегі ең кең тараған психологиялық мамандықтардың бірі болып табылады. Клиникалық психология – «Forbes», «Деньги» журналдарының нұсқасы бойынша ХХІ ғасырдағы ең беделді және болашағы зор мамандықтардың бірі. https://moeobrazovanie.ru/professions_klinicheskiy_psiholog. Клиникалық психологияның әлеуметтік маңыздылығы әлемнің түрлі елдерінің Психологиялық қауымдастықтарында 60%-ға жуығын клиникалық психологтар құрайды. Бұл «Клиникалық психология негіздері» мамандануын таңдауға негіз болды.

Негіздеме: Клиникалық психология негіздері – адамның психикалық ресурстарын және бейімдеу мүмкіндіктерін арттыруға, психикалық дамуды үйлесімді етуге, денсаулықты сақтауға, аурудың алдын алуға және жеңуге, психологиялық оңалтуға бағытталған

маманның практикалық және ғылыми-зерттеу іс-әрекетін жүзеге асыруға мүмкіндік беретін кең бейіндегі мамандандыру. Бұл бағыт қазіргі психологияның жетекші және қарқынды дамып келе жатқан бағыттарының бірі. Іргелі жалпы психологиялық және клиникалық-психологиялық пәндерді меңгере отырып, студенттер болашақ мамандықтың арнайы аспектілеріне арналған қолданбалы пәндермен танысады. Бұл ретте алуан түрлі диагностикалық әдістемелерді және психологиялық әсер ету тәсілдерін оқытуға ерекше көңіл бөлінеді. Даярлаудың маңызды элементі ретінде әртүрлі медициналық және білім беру мекемелерінің базасында тікелей өткізілетін арнайы практикумдар алынады.

Мақсаты: Білім беру, денсаулық сақтау, халыққа психологиялық көмек көрсету саласындағы кешенді міндеттерді шешу үшін клиникалық психолог мамандарды даярлау.

Бағдарламаның сипаттамасы:

- 2.(Minor) бағдарламасы 3 пәннен тұрады, әр пән 5 кредит, қорытындысында білім алушы 15 кредит меңгеруі тиіс.
3. «Клиникалық психология негіздері» (Minor) бағдарламасы пререквизиттерді қажет етпейді.
4. Бакалавр дәрежесі үшін несиелер саны өзгеріссіз қалады-240 кредиттен кем емес.

БАҒДАРЛАМАНЫҢ МАЗМҰНЫ:

Пән атауы	Пәннің сипаттамасы	Қалыптасатын нәтижелері оқыту
Суицидтік мінез-құлықтың психологиялық аспектілері	Суицидологияға кіріспе. Мәселенің тарихы. Өзін-өзі өлтіру әрекеттерінің типологиясы. Өзін-өзі өлтірудің сипаттамалары. Тәуекел факторлары. Суицидтік мінез-құлықтың жіктелуі. Балалар мен жасөспірімдердің суицидтік мінез-құлқының ерекшеліктері. Суицид ықтималдығын бағалау. Ескерту белгілері. Пресуицидтегі терапиялық әңгімелесу. Пресуицидпен (суицид әрекетінің алды) телефон арқылы сөйлесу. Суицидтік әрекеттен кейінгі әңгіме (постсуицид).	Дағдарыс/төтенше жағдайларда зардап шеккендерге, мінез-құлқы ауытқыған адамдарға олардың әлеуметтік-психологиялық ерекшеліктерін ескере отырып психологиялық көмек бағдарламаларын жобалайды. Тұлғаның психикалық және психологиялық денсаулығының қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін

	<p>Агрессивтілік, жағымсыз эмоционалды, жарақаттанушылық деңгейін төмендететін әдістер. Тұлғаның дағдарыстық жағдайымен жұмыс істеуге бағытталған әдістер. Құндылықтарды қайта қарау. Теріс сенімдерді қайта қалыптастыру. Позитивті болашақты құрудың тренингтік бағдарламасы. Ішкі және сыртқы ресурстарды іздеу. Ресурстар жағдайын белсендіретін техникалар. Қайталанған суицидтердің алдын алу. Өзін-өзі қолдауға үйрету. Әлеуметтік бірлік және жеке өзін-өзі анықтау. Суицидті тұлғаның отбасымен жұмыс.</p> <p>Медициналық-психологиялық ынтымақтастық. Патопсихология пәні; патопсихологияның практикалық міндеттері және өзекті мәселелері; патопсихологиялық диагностикалау тәсілдері; сананың бұзылуы: қабылдаудың патологиясы; естің, ойлаудың, сөйлеудің, ақыл-ой еңбек ету қабілеттілігінің бұзылыстары; эмоционалды-тұлғалық сферадағы аномалиялар; патопсихологияның мәні және даму перспективалары</p>	<p>психопрофилактикалық жұмыс жоспарын әзірлейді. Кәсіби қызметте заманауи ақпараттық технологияларды пайдалана отырып, алдын алу, емдеу, оңалту және дамыту мақсатында клиникалық-психологиялық диагностикалауды, психотерапияны және араласуды жүзеге асырады. Әлеуметтік жағдайды ескере отырып алуан түрлі іс-әрекет түрлерінде психологиялық сүйемелдеуді модельдей алады. Психолог мамандығының әлеуметтік маңыздылығын түсінеді, кәсіби этика қағидаларын сақтай отырып, кәсіби міндеттерді жауапкершілікпен және сапалы орындайды</p>
<p>Қазіргі когнитивті-мінез-құлық психотерапиясы</p>	<p>Когнитивті-бихевиоральды дүниетаным. А. Эллистің рационалды-эмоционалды терапиясы. А. Бектің когнитивті терапиясы. Д. Крамбольцтің когнитивті кәсіби кеңес беру моделі. Д. Мичебаумның когнитивті-бихевиоральды терапиясы. В. Глассердің шынайылық терапиясы. Топтық бихевиоральді-когнитивті психотерапия. Балалар мен жасөспірімдермен жұмыстағы бихевиоральды-когнитивті психотерапия.</p>	<p>Дағдарыс/төтенше жағдайларда зардап шеккендерге, мінез-құлқы ауытқыған адамдарға олардың әлеуметтік-психологиялық ерекшеліктерін ескере отырып психологиялық көмек бағдарламаларын жобалайды. Тұлғаның психикалық және психологиялық денсаулығының қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін психопрофилактикалық жұмыс жоспарын әзірлейді. Кәсіби қызметте заманауи ақпараттық</p>

		<p>технологияларды пайдалана отырып, алдын алу, емдеу, оңалту және дамыту мақсатында клиникалық-психологиялық диагностикалауды, психотерапияны және араласуды жүзеге асырады.</p> <p>Әлеуметтік жағдайды ескере отырып алуан түрлі іс-әрекет түрлерінде психологиялық сүйемелдеуді модельдей алады.</p> <p>Психолог мамандығының әлеуметтік маңыздылығын түсінеді, кәсіби этика қағидаларын сақтай отырып, кәсіби міндеттерді жауапкершілікпен және сапалы орындайды.</p>
<p>Патопсихологиялық диагностика әдістер</p>	<p>Клиникалық-психологиялық зерттеу проблемасы: шетелдік және отандық бағыттарда шешу тұғырлары.</p> <p>Патопсихологиялық диагностиканың теориялық-әдіснамалық негіздері. Әртүрлі жастағы сыналұшылармен патопсихологиялық зерттеу жүргізудің жалпы мәселелері.</p> <p>Патопсихологиялық зерттеудегі сапалық талдау принциптері.</p> <p>Патопсихологиялық зерттеу стратегиясын құрастыру.</p> <p>Патопсихологиялық зерттеуді жүзеге асырудың әртүрлі кезеңдерінде бақылау және әңгімелесу әдістері.</p> <p>Патопсихологиялық зерттеу хаттамасын жүргізу.</p> <p>Патопсихологиялық зерттеу әдістемелері: жүргізу процедурасы, мәліметтерді интерпретациялау тәсілдері және параметрлері.</p> <p>Патопсихологиялық қорытынды жазу: мақсаты және негізгі тармақтары.</p>	<p>Дағдарыс/төтенше жағдайларда зардап шеккендерге, мінез-құлқы ауытқыған адамдарға олардың әлеуметтік-психологиялық ерекшеліктерін ескере отырып психологиялық көмек бағдарламаларын жобалайды.</p> <p>Тұлғаның психикалық және Психологиялық денсаулығының қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін психопрофилактикалық жұмыс жоспарын әзірлейді.</p> <p>Кәсіби қызметте заманауи ақпараттық технологияларды пайдалана отырып, алдын алу, емдеу, оңалту және дамыту мақсатында клиникалық психологиялық диагностикалауды,</p>

		<p>психотерапияны және араласуды жүзеге асырады.</p> <p>Әлеуметтік жағдайды ескере отырып алуан түрлі іс-әрекет түрлерінде психологиялық сүйемелдеуді модельдей алады. Психолог мамандығының әлеуметтік маңыздылығын түсінеді, кәсіби этика қағидаларын сақтай отырып, кәсіби міндеттерді жауапкершілікпен және сапалы орындайды.</p>
--	--	---